

PREVENTIE & VEILIGHEID OP HET WERK

Allianz

Inhoudstafel

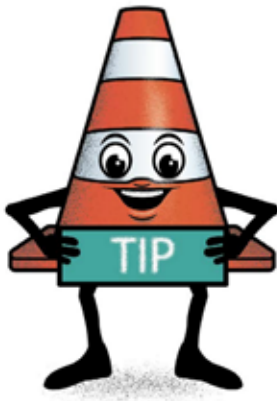
Preventie	p. 4
Veilig werken	p. 5
Ken onze symbolen	p. 6
Prikongevallen	p. 7
Gevaarlijke stoffen	p. 8
Stralingsrisico's	p. 9
Milieu	p. 10
Afvalbeleid	p. 11
Brandveiligheid	p. 12
Rampenplan	p. 13
Orde en netheid	p. 14
Beveiliging	p. 15
Ergonomie	p. 16
Stress voorkomen	p. 17
Incidenten melden	p. 18
Ongevallen	p. 19

WELKOM

Van harte welkom in AZ Monica! Als werkgever willen we je graag een veilige en gezonde werkplek aanbieden. Dit is niet altijd even vanzelfsprekend. Een ziekenhuis is nooit vrij van risico's! Als werkgever volgen we een beleid maar weet dat jijzelf verantwoordelijk bent voor preventie en veiligheid op de werkvloer. Ons beleid kan maar slagen als iedereen zijn steentje bijdraagt.

Lees daarom deze brochure aandachtig zodat je een overzicht hebt van de mogelijke risico's die je loopt en hoe je hiermee kan omgaan. Ook maak je kennis met een aantal procedures en afspraken rond veiligheid en milieu die voor elke medewerker in het ziekenhuis gelden.

Natuurlijk is dit maar een eerste stap in de goede richting. Op je werkplek zal je verder geïnformeerd en opgeleid worden. Heb je nog vragen? Dan kan je steeds terecht bij de preventiedienst van AZ Monica via de contactgegevens op de achterzijde van deze brochure.

Preventie en veiligheid op het werk is een verantwoordelijkheid van elke werknemer. Ons beleid kan maar slagen als iedereen zijn steentje bijdraagt.

Voor vragen of informatie kan je steeds terecht op het intranet > werken bij AZ Monica > welzijn of bij de preventiedienst.

Preventie

De werkgever - AZ Monica - is de hoofdverantwoordelijke voor welzijn op het werk en werkt het beleid uit. Weet dat jijzelf in eerste instantie verantwoordelijk bent voor preventie en veiligheid op de werkvloer. Ken de mogelijke risico's en hoe ermee om te gaan. Voer het beleid uit, leef de voorschriften na en gebruik de nodige beschermingsmiddelen wanneer deze voorzien zijn. Draag zorg voor de veiligheid en gezondheid van zowel jezelf als je collega's.

Preventie en bescherming op het werk is ook wettelijk vastgelegd door middel van enkele werkgroepen:

COMITÉ VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

In het CPBW overleggen werkgever en verkozen werknemers over veiligheid en gezondheid op de werkvloer. Het comité geeft advies om klachten en arbeidsongevallen in de toekomst te vermijden.

INTERNE DIENST VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING

De preventiedienst van AZ Monica werkt het beleid uit en controleert op de naleving ervan. De dienst heeft ook heel wat wettelijke verplichtingen op het gebied van veiligheid.

EXTERNE DIENST VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING

Als aanvulling op de eigen interne dienst, zorgt de externe dienst voor preventie en bescherming (EDPB) voor ondermeer psychosociale aspecten van het werk, arbeidsveiligheid, arbeidsgeneeskunde en ergonomie.

Veilig werken

In de ideale situatie gebeuren er natuurlijk geen werkongevallen. Let daarom steeds op deze drie stappen.

1. GEVAREN EN RISICO'S HERKENNEN

Wees je bewust van de gevaren en risico's die je in je werkomgeving kan tegenkomen. Deze informatiebrochure is een eerste stap, maar niet de enige. Zorg ervoor dat je vertrouwd raakt met de risico's van je specifieke werkplek.

2. GEVAREN EN RISICO'S EVALUEREN

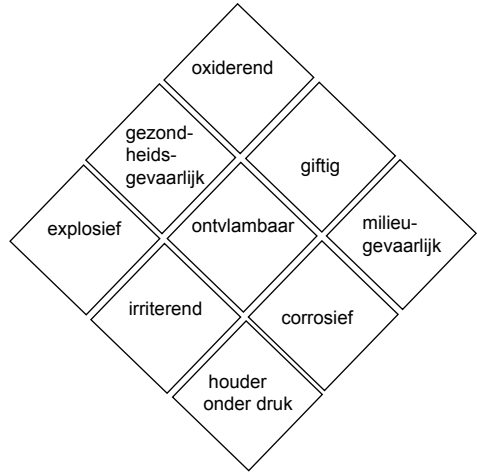
Schat mogelijke gevaren en risico's juist in. Niet alles is even gevaarlijk. Draag zorg voor de anderen zoals je voor jezelf zou zorg dragen. Ken dus ook de - mogelijk gevaarlijke - gevolgen van je gedrag.

3. GEPAST REAGEREN

Reageer gepast op potentieel gevaarlijke situaties. Neem dus de juiste maatregelen om een mogelijk risico te vermijden. Soms is dit iets eenvoudig en kan je het zelf oplossen, soms zal je beroep moeten doen op anderen. Aarzel niet om dit dan ook te doen. Een reactie is altijd nodig om het risico voor jou én je collega's in de toekomst te vermijden. Meld het voorval ook steeds in het incidentmeldingssysteem op ons intranet (hierover later meer).

Ken onze symbolen

Ioniserende straling

Elektriciteit

Laser

Bioveiligheid

Magnetisch veld

veiligheidsbril verplicht

veiligheids-
handschoenen
verplicht

veiligheids-
schoenen
verplicht

brandblusser

brandhaspel

veiligheids-
douche

ogen spoelen

uitgang

nooduitgang

Gevaarlijke stoffen

WAT?

Elke gevaarlijke stof heeft specifieke risico's die eigen zijn aan de stof. Denk maar aan risico op ontploffing, brand, huidletsels of huidirritatie.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Herken de risico's van de gevaarlijke stof aan de hand van de symbolen op de verpakking of het etiket.

De Belgische wetgeving heeft deze stoffen ingedeeld volgens hun risico, herkenbaar aan het symbool op het etiket van het product. Deze gevaarlijke stoffen worden daarom centraal bewaard in het ziekenhuis en mogen slechts in een beperkte hoeveelheid op de afdeling in voorraad zijn.

WAT DOE JE ERMEE?

- Lees het etiket op de verpakking voor je de stof gebruikt.
- Draag aangepaste bescherming indien nodig.
- Gebruik de voorziene afzuiginrichting als je met gevaarlijke stoffen werkt waarbij gas, damp, stofdeeltjes of rook kunnen vrijkomen.
- Vervang je werkkledij wanneer deze bevuild is met de stoffen waar je mee gewerkt hebt.
- Zorg dat je weet waar blusmiddelen voorhanden zijn als je werkt met ontvlambare stoffen.
- Breng nooit je handen of een ander voorwerp dat in aanraking is geweest met een gevaarlijke stof naar je mond.
- Doe onmiddellijk aangifte van elke verwonding of mogelijk ongemak dat je gewaarwordt na het werken met gevaarlijke stoffen.

Prikongevallen

WAT?

Elke huidwonde is een open poort voor allerlei micro-organismen zoals bacteriën, virussen en andere ziektekiemen. Het voornaamste risico bij prikongevallen is het **besmettingsrisico**: bloed en met bloed vermengde lichaamsvochten kunnen ziekteverwekkende kiemen bevatten zoals hepatitis B- en C-virus en HIV.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Naast aangepaste **kledij**, staan er ook **naaldcontainers** ter beschikking. Lees bij twijfel de **specifieke procedures** voor het werken bij en het verzorgen van besmette patiënten.

WAT DOE JE ERMEE?

- Draag handschoenen en/of aangepaste kledij. Indien nodig ook een mondkapje en/of bril.
- Steek nooit een gebruikte naald terug in haar beschermhuls.
- Laat geen scherpe voorwerpen rondslingeren.
- Werp nooit scherpe voorwerpen in een vuilnisbak.
  - Vul een naaldcontainer nooit meer dan driekwart (zwarte lijn).
  - Sluit een naaldcontainer direct en verwijder ze via de gele tonnen voor risicohoudend medisch afval.
  - Indien je toch in aanraking komt met bloed of bloedhoudend lichaamsvocht, volg dan strikt de procedure handhygiëne.

*Heb je toch een prikongeval?
Meld je dan bij onze spoedgevallendienst.*

Stralingsrisico's

WAT?

Sommige ziekenhuisactiviteiten geven aanleiding tot de aanwezigheid van straling, telkens met een specifiek risico.

Ioniserende straling (radioactiviteit) tref je onder meer aan bij medische beeldvorming, radiotherapie, nucleaire geneeskunde, pijncentrum, operatiekwartier en MKA.

Niet-ioniserende straling doet zich ondermeer voor bij magnetische resonantie, bij laserstraling of bij ultravioletstraling.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Zones met stralingsrisico worden met de **nodige signalisatie** aangegeven. Onze medewerkers krijgen specifieke vorming en de nodige individuele (dosismeter) en collectieve **beschermingsmiddelen**.

WAT DOE JE ERMEE?

- Blijf uit de aangegeven risicozones. Indien je toch met deze stralingen te maken hebt, volg dan nauwgezet de procedures, preventie- en beschermingsmaatregelen.
- Gebruik steeds de persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen.
  - Bij ioniserende straling: loodafscherming, loodschort, bril of schildklierbescherming
  - Bij laserstralers: gepaste oogbescherming
  - Bij ultravioletstraling: gepaste oogbescherming en kledij
- Ken de procedures, alsook de stappen die je bij een incident of ongeval dient te volgen.
- Als medewerker blootgesteld aan ioniserende straling, draag je steeds je individuele dosismeter. Lever deze ook volgens de afspraken tijdig in.

Milieu

WAT?

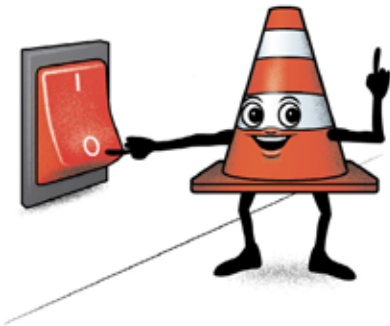
AZ Monica hecht belang aan het milieu en probeert via allerhande maatregelen de kost voor ondermeer energie en water zo laag mogelijk te houden, zonder aan het comfort van patiënt en medewerker te raken.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Ga hoe dan ook bewust om met het verbruik van verwarming, verluchting, water en licht.

WAT DOE JE ERMEE?

- Sluit ramen en deuren wanneer de verwarming werd aangezet.
- Laat geen onnodig licht branden.
- Verspil geen water. Meld lekkende kranen en toiletten.

*Ga bewust om met energie!
Handel op je werkplek zoals je in jouw
thuissituatie doet.*

Afvalbeleid

WAT?

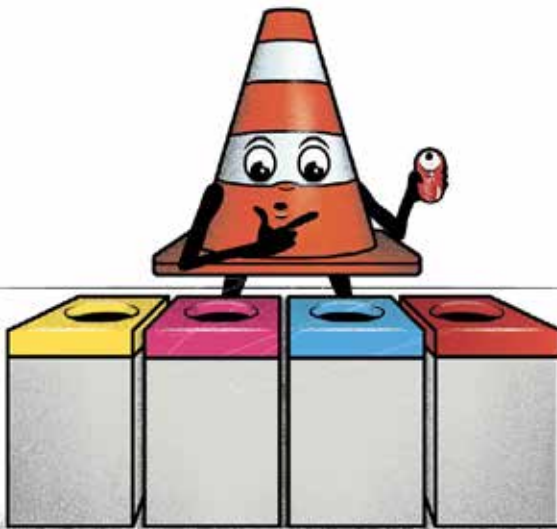
Niet alleen omwille van de zorg voor het milieu is afvalbeleid in een ziekenhuis belangrijk, maar ook omdat ziekenhuisafval met ziektekiemen kan besmet zijn. Rond ziekenhuisafval bestaat een strikte reglementering.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Volg de voorschriften met betrekking tot het sorteren en verpakken van afval.

WAT DOE JE ERMEE?

- Verwijder afval op de juiste manier.
  - medisch niet - risicohoudend afval: blauwe vuilzak
  - medisch risicohoudend afval: gele ton.
- Scheidt zorgvuldig volgens de afspraken niet-risicohoudend van het risicohoudend afval. Ook andere afvalstoffen worden gescheiden opgehaald (papier, GFT, glas of karton).
- Vertrouwelijk papier hoort thuis bij niet-RMA afval (blauwe zak)
- Let op besmettingsgevaar van het medisch risico-houdend afval!

Zorg ervoor dat recipiënten niet bevuild worden, dat ze niet lekken en stapel ze goed op. Wees alert wanneer je naalden of scherpe voorwerpen weggooit. Ze kunnen immers prikongevallen veroorzaken.

Brandveiligheid

WAT?

Een kleine onachtzaamheid kan tot een ware catastrofe leiden. Brandveiligheid is ontegensprekelijk van zeer groot belang. Brand is een strijd tegen de tijd, volg dus zeker de jaarlijkse brandopleiding zodat je instructies in geval van brand juist en snel kan uitvoeren.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

In het ziekenhuis zijn op elke afdeling de nodige hulpmiddelen aanwezig om brand te bestrijden. Van medewerkers wordt ook verwacht dat ze weten wat te doen bij brand en jaarlijks de brandopleiding te volgen.

WAT DOE JE ERMEE?

- Wees je steeds bewust van brandpreventie.
- Neem actief deel aan de brandopleiding zodat je de meld- en waarschuwingsprocedures kent en juist kan omgaan met brandblusmiddelen.
- Let erop dat medische apparatuur periodiek wordt gekeurd zodat het risico voor kortsluiting of elektrocutie onbestaande is.
- Bij brand is het belangrijk om:
  1. meld de brand
  2. sluit ramen en deuren
  3. evacueer
  4. gebruik nooit de liften

Neem actief deel aan de jaarlijkse brandopleiding zodat je instructies in geval van brand juist en snel kan uitvoeren.

Rampenplan

WAT?

Een crisis kan elk moment ontstaan zowel binnen de instelling (bv. brand) als buiten de instelling.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Het ziekenhuis heeft een rampenplan uitgeschreven dat jaarlijks wordt geactualiseerd om het hoofd te kunnen bieden aan grote rampen en ongevallen.

WAT DOE JE ERMEE?

- In crisissituaties wordt een coördinatieceel geïnstalleerd die elke te ondernemen actie coördineert.
- Mogelijks word je opgeroepen om naar het ziekenhuis te komen, ook al moest je niet werken.
- Volg strikt de instructies die je worden gegeven
- Plaats niets voor brandblusmiddelen, branddeuren en (nood) uitgangen. Bij evacuatie telt elke seconde!

Orde en netheid

WAT?

Kleine ongevallen zoals stoten of vallen, zijn direct te wijten aan voorwerpen die niet op hun plaats staan of liggen. Een ziekenhuisgang vol bedden en/of toestellen hindert patiënten en bezoekers of het intern transport. Ook het aantal arbeidsongevallen stijgt en bij evacuatie zorgt dit voor onnodig tijdverlies.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Alles op jouw afdeling heeft een vaste plaats. Enkel zo ontstaat er orde en netheid.

WAT DOE JE ERMEE?

- Als je materiaal of karren in de gang moet zetten, plaats dit dan aan één kant zodat er een vlotte doorgang blijft.
- Plaats niets voor brandblusmiddelen, branddeuren en (nood) uitgangen. Bij evacuatie telt elke seconde!

Beveiliging

WAT?

Een ziekenhuis is een vrij toegankelijk gebouw. Ook personen met ongewenst gedrag kunnen het ziekenhuis betreden.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Buiten de bezoeken wordt de toegang tot het ziekenhuis beperkt en zijn er beveiligingssystemen (zoals camera's). AZ Monica heeft ook een bewakingsdienst.

WAT DOE JE ERMEE?

- Spreek verdachte personen op een vriendelijke manier aan en informeer naar hun intenties in het ziekenhuis.
- Sluit steeds deuren af zodat materiaal niet onbewaakt achterblijft. Zeker waardevolle voorwerpen dienen achter slot en grendel bewaard te worden.
- Bij agressie of geweldpleging roep je tijdig de hulp in van collega's. Vul nadien ook het incidentmeldingssysteem in.
- Werk je op een dienst met een verhoogd risico op agressie of geweldpleging zoals het onthaal of spoed? Volg dan zeker ook de opleiding.
- Laat ook geen patiënteninformatie onbewaakt achter (informatieveiligheid).

Ergonomie

WAT?

Ook de inrichting van de werkplek en de manier waarop je jouw werk fysiek uitvoert, heeft een grote invloed op het werkcomfort en de gezondheid.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Het ziekenhuis voorziet in aangepaste hulpmiddelen zowel om te tillen als om jouw bureauwerk optimaal uit te organiseren.

WAT DOE JE ERMEE?

- Gebruik de aanwezige hulpmiddelen zoals tillift, rolstoel, dienen transportwagens om zware lasten te vervoeren.
- Draag gesloten schoeisel waarvan de hiel omsloten is door een riem.
- Besteed voldoende aandacht aan de inrichting van je bureau zoals de verlichting, hoogte van je bureaustoel/bureau of de plaatsing van het beeldscherm.
- Strek regelmatig eens de benen wanneer je een hoofdzakelijk zittend beroep hebt.
- Zorg dat je werkplek proper en ordelijk blijft.

Stress voorkomen

WAT?

Stress ontstaat wanneer de eisen die de omgeving stelt, afwijken van wat je aankan, wil of verwacht. Stress is een alarmsignaal van je lichaam waar de ene persoon al gevoeliger aan is dan de andere.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Het ziekenhuis heeft een 'er-wel-zijn-beleid' dat erop gericht is om stress of burn-out bespreekbaar te maken. Lees het zeker na op het intranet > werken bij AZ Monica > welzijn.

WAT DOE JE ERMEE?

- Herken tijdig de lichamelijke, emotionele en psychische alarmsignalen.
- Voorkom stress door goed te slapen en door er een gezonde levensstijl op na te houden.
- Bespreek eventuele stressproblemen met je collega's en/of je dienstverantwoordelijke.
- Bij aanhoudende klachten of signalen raadpleeg je de arbeidsgeneesheer of je huisarts.

Voorkom een burn-out of stress door problemen bespreekbaar te maken met je collega's of dienstverantwoordelijke.

Incidenten melden

WAT?

Ondanks de vele inspanningen op alle niveaus loopt in het ziekenhuis niet alles perfect. Het voorkomen van incidenten is onvermijdelijk, maar toch dient alles eraan gedaan te worden om incidenten in de toekomst te vermijden.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Het ziekenhuis heeft een incidentmeldingssysteem op het intranet (kennisbib > incident melden). Hier kan je (bijna) incidenten melden die zich (bijna) hebben voorgedaan. AZ Monica streeft naar een 'no blame' cultuur en gegevens worden steeds vertrouwelijk (of anoniem) geanalyseerd.

WAT DOE JE ERMEE?

- Het melden van suggesties of klachten omtrent preventie en veiligheid op het werk kan je aan je dienstverantwoordelijke maar ook steeds rechtstreeks aan de preventiedienst.
- AZ Monica heeft ook vertrouwenspersonen aan wie je elke klacht aangaande ongewenst grensoverschrijdend gedrag kan vertellen.
- Meld een incident steeds in het incidentmeldingssysteem op het intranet. Surf hiervoor naar het intranet (<http://portalmonica/paginas/home.aspx>), klik op de navigatie bovenaan op 'kennisbib' en vervolgens in het linkermenu op 'incident melden'.
- Vergeet ook niet bijna-incidenten te melden.

Ongevallen

WAT?

Prikongevallen, rugklachten en ongevallen op weg naar het werk of terug naar huis zijn de meest voorkomende arbeidsongevallen.

MAATREGELEN TER PREVENTIE

Na het lezen van deze brochure verwachten we dat je op de hoogte bent van mogelijke risico's en gevaren. Indien elke medewerker van AZ Monica zich hiervan bewust is, verkleint de kans op (arbeids) ongevallen.

WAT DOE JE ERMEE?

- Meld elk ongeval onmiddellijk aan je dienstverantwoordelijke.
- Ga naar de spoedgevallen dienst van je campus voor registratie.

Versie	0.1	In voege	maart 2017
Documentnummer	1099	Afdeling	preventie

CONTACT

Preventiedienst AZ Monica

preventie@azmonica.be

T 03 320 56 16

MEER INFORMATIE

[Intranet > werken bij AZ Monica > welzijn](#)

AZ Monica Antwerpen
Harmoniestraat 68
2018 Antwerpen
T 03 240 20 20
F 03 240 20 40

AZ Monica Deurne
Fl. Pauwelslei 1
2100 Deurne
T 03 320 50 00
F 03 320 56 00

info@azmonica.be
www.azmonica.be